

Opera z feniksem

Choć gmach Teatru Wielkiego powstał stosunkowo niedawno (1967) i wiele osób pamięta jego inaugurację, ma swoje miejsce w rejestrze zabytków jako świadectwo klasycyzującego socrealizmu. Jest drugą co do wielkości – po Teatrze Wielkim-Operze Narodowej – sceną operową w Polsce, na której w ciągu niemal 60 lat odbyło się ponad 350 premier. Potrzebuje modernizacji, by nadal być w dobrym stanie, a zwłaszcza, by sprostać zmieniającym się tendencjom artystycznym i edukacyjnym oraz nowym potrzebom odbiorców. Obecny projekt stanowi kontynuację modernizacji przeprowadzonej 14 lat temu, która była pierwszą gruntowną renowacją gmachu w całej jego historii.

Realizowany właśnie projekt „Adaptacja i modernizacja przestrzeni Teatru Wielkiego w Łodzi wraz zakupem sprzętu i wyposażenia” ma wartość ponad 48,4 mln zł, z czego 31,2 mln zł pochodzi z programu Unii Europejskiej FEnIKS. Wszystkie działania mają się zakończyć przed inauguracją sezonu 2028/2029. Wiele z nich będzie prowadzonych w międzysezonowych przerwach – między czerwcem a październikiem – by nie zaburzać działalności artystycznej. Wtedy między innymi zostaną wymienione deski sceny, które liczą sobie już niemal 60 lat. Czego poza tym możemy się spodziewać?

Niektóre zmiany będą łatwo zauważalne dla widzów i poprawią estetykę oraz komfort korzystania z budynku: przebudowa dwóch wejść i dostosowanie ich do potrzeb osób niepełnosprawnych, konserwacja wykonanej z piaskowca elewacji, modernizacja centralnego ogrzewania w części reprezentacyjnej (z tego powodu przez jakiś czas trzeba będzie obyć się bez luster w foyer). Inne działania przyczynią się do poprawy bezpieczeństwa (zabezpieczenie przeciwpożarowe) oraz komfortu pracy (modernizacja pomieszczeń administracyjnych i sal prób, wymiana okien). Renowacja wrót do wind towarowych oraz zakup sprzętu i wyposażenia do produkcji teatralnej mają dać artystom nowe możliwości inscenizacyjne. Dla większości widzów najciekawsza będzie zapewne przebudowa części kondygnacji podziemnej, tam bowiem mają powstać sale edukacyjne i studio nagrań.

Niemal wszystkie instytucje kultury borykają się dziś z brakiem miejsca na działania edukacyjne: gdy budowano użytkowane obecnie teatry, muzea i filharmonie, zajęć upowszechnieniowych organizowało się znacznie mniej. Z czasem ten aspekt pracy instytucji staje się coraz ważniejszy: nie tylko wprowadza w arkana danej dziedziny sztuki, ale też przyciąga nowych odbiorców i pomaga wychowywać młode pokolenie, choć na chwilę odciągając dzieciaki od ekranów. Coraz większa też jest potrzeba tworzenia oferty dla osób ze specjalnymi potrzebami zdrowotnymi, między innymi z neuroróżnorodnością (autyzm, ADHD i inne).

– Kolejki do naszych warsztatów i działań edukacyjnych są teraz naprawdę bardzo długie – mówi Iwona Marchewka, kierowniczka działu literackiego i edukacji. – Nowe pomieszczenia pozwolą na przyciągnięcie jak największej rzeszy mieszkańców regionu, nie tylko dzieci, ale również dorosłych, seniorów oraz osób z niepełnosprawnościami. Pozwolą na zwiększenie liczby zajęć i rozszerzenie oferty edukacyjnej o ciekawe typy i formy pracy z dziećmi i dorosłymi. Wprowadzimy między innymi formuły hybrydowe lub online.

W planach są między innymi: warsztaty wokalne-aktorskie dla dzieci i młodzieży, zajęcia z muzykoterapii i arteterapii, organizowane we współpracy z Akademią Muzyczną w Łodzi, spotkania dla seniorów w cyklu „Muzyczny relaks”, przygotowanie i nagranie słuchowiska muzycznego z udziałem dzieci z dysfunkcjami wzroku.

Studio nagrań z salą reżyserską umożliwi transmisje ze sceny głównej i sceny kameralnej do odbiorców na zewnątrz budynku oraz dokumentowanie i archiwizowanie w formie nagrań bieżącej działalności teatru. W przyszłości dzięki temu będzie mogła powstać biblioteka cyfrowa.

Inwestycja w infrastrukturę to główna, ale nie jedyna część projektu. Oprócz niej przewidziano też tzw. inwestycje miękkie: w kapitał ludzki. W 28 szkoleniach w sześciu blokach tematycznych weźmie łącznie udział aż 450 pracowników teatru. Będą się dokształcać między innymi w zakresie obsługi klienta i wdrażania rozwiązań proekologicznych. Powstaną cztery nowe miejsca pracy związane z edukacją, promocją i reżyserią dźwięku. W ramach projektu nawiązano też współpracę z Teatrem Opery i Baletu w Tiranie, której zwieńczeniem ma być wspólny spektakl premierowy na inaugurację sezonu 2028/2029.

Projekt zakłada docelowo organizację 140 nowych wydarzeń w każdym sezonie, w tym 44 w formule online. Ma to zwiększyć roczną liczbę odwiedzających do ponad 100 tysięcy osób. Projekt Teatru Wielkiego w Łodzi jest jednym z największych obecnie projektów infrastrukturalnych w instytucjach kultury w Polsce.

Magdalena Sasin

Na zdjęciu wizualizacja nowego budynku TWŁ (pomysłodawca: Jerzy Nalej, autor wizualizacji: Wojciech Brdej)